

EUROPESE
REKENKAMER

Verslag over de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming
elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap
betreffende het begrotingsjaar 2017

vergezeld van het antwoord van de Gemeenschappelijke Onderneming

INHOUD

	Paragraaf
Inleiding	1-10
Oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel	1-2
Bestuursstructuur	3-5
Doelstellingen	6
Middelen	7-9
De evaluaties van de Commissie	10
Oordeel	11-28
Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen	12
Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen	13
Grondslag voor een oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen	14-18
Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen	19
Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen	20-22
Verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en onderliggende verrichtingen	23-28
Budgettair en financieel beheer	29-35
Uitvoering van de begroting 2017	29
Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van KP7	30
Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van Horizon 2020	31-35
Internebeheersingsmaatregelen	36-37
Administratieve procedures	36-37
Overige kwesties	38
Het mobiliseren van bijdragen van leden afkomstig uit de industrie	38
Informatie over de evaluaties van de Commissie	39-40

Bijlage – Follow-up van de opmerkingen van de voorgaande jaren

Het antwoord van de Gemeenschappelijke Onderneming

INLEIDING

Oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel

1. De Gemeenschappelijke Onderneming elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap (Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel), gevestigd te Brussel, werd in mei 2014¹ opgericht voor de periode tot 31 december 2024. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel heeft de gemeenschappelijke ondernemingen Eniac en Artemis, die op 26 juni 2014 werden beëindigd, vervangen en opgevolgd. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel begon autonoom te werken op 27 juni 2014.
2. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel is een publiek-privaat partnerschap voor onderzoek naar nano-elektronica en ingebedde computersystemen. De oprichtende leden van de Gemeenschappelijke Onderneming zijn de Europese Unie, vertegenwoordigd door de Commissie, de aan Ecsel deelnemende staten² en drie brancheverenigingen (Aeneas, Artemisia en EPoSS) die bedrijven en andere onderzoeksorganisaties vertegenwoordigen die actief zijn op het gebied van ingebedde en cyberfysische systemen, slimme systeemintegratie en micro- en nano-elektronica.

Bestuursstructuur

3. De bestuursstructuur van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel omvat de raad van bestuur, de uitvoerend directeur, de raad van openbare instanties en de raad van particuliere leden.
4. De raad van bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de leden van de Gemeenschappelijke Onderneming. Deze heeft de algehele verantwoordelijkheid voor de strategische oriëntatie en de werkzaamheden van de Gemeenschappelijke Onderneming

¹ Verordening (EU) nr. 561/2014 van de Raad van 6 mei 2014 tot oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel (PB L 169 van 7.6.2014, blz. 152).

² België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Israël, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, de Tsjechische Republiek, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

Ecsel en houdt toezicht op de tenuitvoerlegging van haar activiteiten. De uitvoerend directeur is belast met het dagelijks beheer van de Gemeenschappelijke Onderneming.

5. De raad van openbare instanties bestaat uit één vertegenwoordiger van de Commissie en één voor elke staat die deelneemt aan Ecsel. Hij neemt beslissingen over de toewijzing van overheidsfinanciering aan geselecteerde voorstellen. De raad van particuliere leden bestaat uit vertegenwoordigers van de particuliere leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel en stelt de ontwerpplanningen voor strategisch onderzoek en innovatieagenda op.

Doelstellingen

6. Het belangrijkste doel van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel is bij te dragen tot de ontwikkeling van een sterke branche van elektronische componenten en systemen in de EU, die wereldwijd kan concurreren. Zij moet er tevens voor zorgen dat elektronische componenten en systemen beschikbaar zijn voor essentiële markten en voor het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen, en de Europese capaciteit voor de fabricage van halfgeleiders en slimme systemen in stand houden en uitbreiden. De Gemeenschappelijke Onderneming poogt de strategieën van de lidstaten op elkaar af te stemmen om particuliere investeringen aan te trekken en bij te dragen tot de doeltreffendheid van de overheidssteun door onnodige overlapping en fragmentatie van inspanningen te voorkomen en door de deelname van spelers op het gebied van onderzoek en innovatie te faciliteren.

Middelen

7. De EU-bijdrage aan de werkzaamheden van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel bedraagt maximaal 1 185 miljoen EUR; dit bedrag moet uit Horizon 2020 worden gefinancierd³. Een ten minste vergelijkbare bijdrage zal afkomstig zijn van de aan Ecsel

³ Artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) nr. 561/2014.

deelnemende staten⁴. De bijdragen van de leden uit de industrie moeten ten minste 1 657,5 miljoen EUR bedragen⁵.

8. De administratieve kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel moeten als volgt door contante bijdragen van haar leden worden gedekt: een maximum van 15,3 miljoen EUR door de EU en 1 % van de som van de totale kosten van alle projecten door de leden afkomstig uit de industrie (ten minste 19,7 miljoen EUR en maximaal 48 miljoen EUR)⁶.

9. In 2017 bedroeg de definitieve begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel 290,1 miljoen EUR (2016: 244 miljoen EUR). Op 31 december 2017 had de Gemeenschappelijke Onderneming 29 personeelsleden in dienst (2016: 29)⁷.

De evaluaties van de Commissie

10. De Commissie voltooide de eindevaluatie van de KP7-activiteiten van de Gemeenschappelijke Ondernemingen de tussentijdse evaluatie van haar Horizon 2020-activiteiten in juni 2017; vervolgens stelde de Gemeenschappelijke Onderneming bijbehorende actieplannen op om de aanbevelingen in de evaluaties op te volgen. Bij deze gelegenheid voegen we een onderdeel toe dat verband houdt met de actieplannen van de

⁴ Artikel 4, lid 1, van Verordening (EU) nr. 561/2014.

⁵ Artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 561/2014.

⁶ Artikel 16, lid 2, van de statuten van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel (Bijlage I bij Verordening (EU) nr. 561/2014). Overeenkomstig artikel 19 van dezelfde verordening werden gedurende de periode 2014-2017 de volgende aanvullende bijdragen aan de administratieve kosten van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel betaald met het oog op de voltooiing van de acties die zijn gestart uit hoofde van Verordening (EG) nr. 72/2008 van de Raad betreffende de oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Eniac (PB L 30 van 4.2.2008, blz. 21) en Verordening (EG) nr. 74/2008 van de Raad betreffende de oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Artemis (PB L 30 van 4.2.2008, blz. 52): a) 2 050 000 EUR door de EU, b) 1 430 000 EUR door de vereniging Aeneas, c) 975 000 EUR door de vereniging Artemisia.

⁷ Meer informatie over de activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming is te vinden op haar website: www.ecsel-ju.eu.

Gemeenschappelijke Onderneming als reactie op de evaluaties; dit is enkel bedoeld ter informatie en maakt geen deel uit van ons controleoordeel of onze opmerkingen.

OORDEEL

11. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming, die bestaat uit de financiële staten⁸ en de verslagen over de uitvoering van de begroting⁹ betreffende het per 31 december 2017 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekening, zoals voorgeschreven door artikel 287 van het Verdrag en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

12. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming over het op 31 december 2017 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Gemeenschappelijke Onderneming per 31 december 2017, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

13. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2017 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

⁸ De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁹ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Grondslag voor een oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

14. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel heeft de KP7-projecten van de Gemeenschappelijke Ondernemingen Artemis en Eniac overgenomen. De in 2017 door de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel voor deze projecten verrichte betalingen voor de kostenacceptatiecertificaten die door de nationale financieringsinstanties (NFI's) van de aan Ecsel deelnemende staten werden afgegeven, bedroegen 76,4 miljoen EUR (2016: 118 miljoen EUR), ofwel 32 % (2016: 54 %) van de totale operationele betalingen die door de Gemeenschappelijke Onderneming werden verricht in 2017.

15. De administratieve overeenkomsten die de Gemeenschappelijke Ondernemingen Artemis en Eniac hadden gesloten met de NFI's zijn van kracht gebleven nadat die Gemeenschappelijke Ondernemingen waren samengevoegd tot de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel. Krachtens deze overeenkomsten voeren de NFI's namens de Gemeenschappelijke Onderneming controles achteraf uit van KP7-projectbetalingen. In de strategieën voor controle achteraf van de Gemeenschappelijke Ondernemingen Artemis en Eniac werd voor de controle van projectkostendeclaraties sterk op de NFI's vertrouwd¹⁰.

16. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel heeft stappen ondernomen om de uitvoering te beoordelen van door de NFI's uitgevoerde controles achteraf en zij ontving de schriftelijke verklaringen van de NFI's waarin zij verklaren dat de uitvoering van hun nationale procedures redelijke zekerheid verschaffen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen. Door de aanzienlijke variaties in de door de NFI's gebruikte methodologieën en procedures is de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel echter niet in staat één enkel betrouwbaar gewogen foutenpercentage of een restfoutenpercentage berekenen.

¹⁰ Overeenkomstig de door Artemis en Eniac vastgestelde strategieën voor controle achteraf moet de Gemeenschappelijke Onderneming ten minste eenmaal per jaar beoordelen of de van de lidstaten ontvangen informatie voldoende zekerheid biedt over de wettigheid en regelmatigheid van de uitgevoerde verrichtingen.

17. De Rekenkamer is daarom niet in staat om vast te stellen of de controles achteraf doeltreffend werken en of deze essentiële beheersmaatregel voldoende zekerheid biedt ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen voor KP7-projecten¹¹.

18. Deze kwestie met betrekking tot de variatie in de door de NFI's gebruikte methodologieën en procedures is niet van belang voor de uitvoering van Horizon 2020-projecten, aangezien de controles achteraf zullen worden uitgevoerd door de gemeenschappelijke auditdienst (GAD) van de Commissie¹². In 2017 voerde de Gemeenschappelijke Onderneming – samen met de gemeenschappelijke auditdienst (GAD) van DG RTD – de eerste controle achteraf uit van een willekeurig getrokken steekproef van tussentijdse kostendeclaraties in het kader van Horizon 2020; de resultaten hiervan zullen echter pas in het jaarlijks activiteitenverslag 2018 van de Gemeenschappelijke Onderneming worden gerapporteerd.

Oordeel met beperking ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

19. Wij zijn van mening dat, afgezien van de mogelijke effecten van de in de paragrafen 14-18 beschreven aangelegenheden, de onderliggende betalingen bij de jaarrekening voor het op 31 december 2017 afgesloten begrotingsjaar in alle materiële opzichten wettig en regelmatig zijn.

Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen

20. Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en het financieel reglement van de Gemeenschappelijke Onderneming is de leiding verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de rekeningen op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Deze verantwoordelijkheid omvat het ontwerpen, invoeren en in stand houden van internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opmaken en getrouw weergeven van financiële staten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële staten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie in overeenstemming zijn met de voorschriften waar ze onder vallen. De leiding van de Gemeenschappelijke Onderneming draagt uiteindelijk de

¹¹ Zie ook hoofdstuk X van het jaarlijks activiteitenverslag 2017 van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel.

¹² Artikel 13, lid 2, van Verordening (EU) nr. 561/2014 van de Raad.

verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen.

21. Bij het voorbereiden van de rekeningen is de leiding verantwoordelijk voor het beoordelen van het vermogen van de Gemeenschappelijke Onderneming om haar activiteiten voort te zetten, voor het in voorkomend geval melden van kwesties die verband houden met de bedrijfscontinuïteit en voor het hanteren van het continuïteitsbeginsel.

22. Degenen die belast zijn met governance zijn verantwoordelijk voor de supervisie van het proces van financiële verslaglegging over de entiteit.

Verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en onderliggende verrichtingen

23. Onze doelstellingen bestaan erin, redelijke zekerheid te verkrijgen over de vraag of de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming geen afwijkingen van materieel belang vertonen en of de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn, alsmede op basis van onze controle het Europees Parlement en de Raad of andere betrokken kwijtingsautoriteiten een betrouwbaarheidsverklaring te verschaffen over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Redelijke zekerheid is een hoge mate van zekerheid, maar geen garantie dat bij een controle een bestaande materiële afwijking of niet-conformiteit altijd zal worden opgespoord. Deze kan voortkomen uit fraude of fouten en wordt van materieel belang geacht indien hiervan, afzonderlijk of geaggregeerd, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat deze een invloed heeft op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze rekeningen nemen.

24. Een controle houdt in dat procedures worden uitgevoerd om controle-informatie te verkrijgen over de bedragen en mededelingen in de rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. De selectie van de procedures is afhankelijk van het oordeel van de controleur, dat een inschatting omvat van de risico's op afwijkingen van materieel belang in de rekeningen en op niet-conformiteit van materieel belang van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de wet- en regelgeving van de Europese Unie, hetzij door fraude, hetzij door fouten. Bij deze risico-inschatting wordt gekeken naar de internebeheersingsmaatregelen met betrekking tot de opstelling en getrouwe weergave van de rekeningen en naar de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen, om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar niet om een oordeel uit te spreken over de doeltreffendheid

van de interne beheersingsmaatregelen. Een controle houdt tevens een beoordeling in van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de door de leiding gemaakte boekhoudkundige schattingen, evenals een beoordeling van de algehele presentatie van de rekeningen.

25. Voor de ontvangsten verifiëren wij de van de Commissie ontvangen subsidie en beoordelen wij de procedures van de Gemeenschappelijke Onderneming voor het innen van vergoedingen en andere inkomsten, voor zover van toepassing.

26. Ten aanzien van de uitgaven onderzoeken wij betalingsverrichtingen wanneer de uitgaven zijn gedaan, geboekt en goedgekeurd. Dit onderzoek betreft alle soorten betalingen (inclusief die voor de verwerving van activa) op het moment dat deze worden gedaan.

27. Bij de voorbereiding van dit verslag en oordeel hebben wij rekening gehouden met de controlewerkzaamheden die de onafhankelijke extern controleur heeft verricht ten aanzien van de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming, zoals bepaald in artikel 208, lid 4, van het Financieel Reglement van de EU¹³.

28. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan de oordelen van de ERK.

BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BEHEER

Uitvoering van de begroting 2017

29. De definitieve begroting 2017 omvatte vastleggingskredieten ter hoogte van 183,9 miljoen EUR en betalingskredieten ter hoogte van 290,1 miljoen EUR. Het uitvoeringspercentage bedroeg 98 % voor de vastleggingskredieten en 83 % voor de betalingskredieten.

Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van KP7

30. Bij hun opheffing in juni 2014 hadden de Gemeenschappelijke Ondernemingen Artemis en Eniac vastleggingen gedaan van 623 miljoen EUR (Artemis 181 miljoen EUR en Eniac

¹³ Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1).

442 miljoen EUR) voor operationele activiteiten die in het kader van KP7 werden gefinancierd. De betreffende betalingen op de rekeningen van Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel bedroegen eind 2017 488 miljoen EUR (Artemis 148 miljoen EUR en Eniac 340 miljoen EUR).

Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van Horizon 2020

31. Van de maximaal 1 185 miljoen EUR aan Horizon 2020-middelen die aan de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel waren toegewezen voor haar totale levensduur, had de EU eind 2017 in totaal 377 miljoen EUR in contanten bijgedragen.

32. De 28 aan Ecsel deelnemende staten zijn verplicht een financiële bijdrage van ten minste 1 170 miljoen EUR te leveren aan de operationele activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel. Aan het einde van 2017 hadden de staten die in 2014, 2015 en 2016 deelnamen aan de oproepen tot het indienen van voorstellen (respectievelijk 19, 21 en 24 staten) voor 404 miljoen EUR aan vastleggingen en voor 150,5 miljoen EUR aan betalingen gedaan (13 % van de totale vereiste bijdragen). Ondanks het vroege stadium waarin de uitvoering van de Horizon 2020-projecten zich bevindt, houden de kennelijk lage bijdragen van de deelnemende staten verband met het feit dat sommige van deze staten pas aan het einde van de door hen gesteunde projecten kosten toerekenen en rapporteren.

33. Eind 2017 raamde de Gemeenschappelijke Onderneming dat haar leden van de 1 657,5 miljoen EUR die de deelnemers uit de industrie aan haar activiteiten moesten bijdragen, 421 miljoen EUR aan bijdragen in natura hadden geleverd.

34. Als gevolg daarvan bedroegen de totale bijdragen van de leden afkomstig uit de industrie eind 2017 421 miljoen EUR, tegenover een EU-bijdrage in contanten van 377 miljoen EUR.

35. Van de maximale operationele en administratieve begroting van 1 204,7 miljoen EUR voor de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel¹⁴ had de Gemeenschappelijke Onderneming eind 2017 voor 455 miljoen EUR aan vastleggingen en voor 314 miljoen EUR aan betalingen gedaan; het ging hierbij voornamelijk om voorfinancieringsbetalingen voor de eerste golf van Horizon 2020-projecten.

INTERNEBEHEERSINGSMATREGELEN

Administratieve procedures

36. In 2017 stelden we aanzienlijke tekortkomingen vast in het beheer van aanbestedingsprocedures voor administratieve diensten (bijv. selectie van een ongeschikte aanbestedingsprocedure, onvolledige beschrijving van te verstrekken diensten, late ondertekening van wijzigingen).

37. Bovendien had de Gemeenschappelijke Onderneming in 2017 in haar register van uitzonderingen niet-inachtneming van controles door het management en afwijkingen van de vastgelegde processen en procedures niet naar behoren gedocumenteerd. Deze situatie beïnvloedt het vermogen van het management om de doeltreffendheid van de internecontroleprocessen te verzekeren en procedurele tekortkomingen snel te verhelpen.

OVERIGE KWESTIES

Het mobiliseren van bijdragen van leden afkomstig uit de industrie

38. Een van de belangrijkste doelstellingen van de Gemeenschappelijke Onderneming is het mobiliseren van bijdragen van leden afkomstig uit de industrie op het gebied van haar activiteiten. De minimale hefboomfactor die volgens de oprichtingsverordening van de Gemeenschappelijke Onderneming bereikt moet worden, is 1,42¹⁵. Als alle

¹⁴ Dit bedrag omvat de maximale bijdrage in contanten van de EU aan de operationele en administratieve kosten (1 185 miljoen EUR) van de Gemeenschappelijke Onderneming en de contante bijdrage van de leden afkomstig uit de industrie aan de administratieve kosten (19,7 miljoen EUR) van de Gemeenschappelijke Onderneming.

¹⁵ De minimale bijdragen in natura van leden afkomstig uit de industrie aan de operationele activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming (1 657,5 miljoen EUR) gedeeld door de

overheidsfinanciering – afkomstig van zowel Horizon 2020 als Eurocontrol – bij elkaar wordt opgeteld, is de minimale hefboomfactor 0,7¹⁶.

INFORMATIE OVER DE EVALUATIES VAN DE COMMISSIE

39. De eindevaluatie van de Gemeenschappelijke Ondernemingen Artemis en Eniac in het kader van KP7 bestreek de periode tussen 2008 en 2013¹⁷, terwijl de tussentijdse evaluatie van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel in het kader van H2020 de periode van 2014 tot 2016 bestreek¹⁸. Deze evaluaties werden met de hulp van onafhankelijke deskundigen verricht, zoals voorgeschreven in de verordeningen van de Raad over de Gemeenschappelijke Onderneming¹⁹, en hadden betrekking op de prestaties van de Gemeenschappelijke Ondernemingen op het gebied van relevantie, doelmatigheid, doeltreffendheid, samenhang en Europese meerwaarde, waarbij ook werd gekeken naar openheid en transparantie en onderzoekskwaliteit. De resultaten van de evaluaties werden in aanmerking genomen in het verslag dat de Commissie het Europees Parlement en de Raad in oktober 2017 toestuurde²⁰.

maximale contante bijdrage van de EU aan de gemeenschappelijke onderneming (1 185 miljoen EUR).

- ¹⁶ De minimale bijdragen in natura van leden afkomstig uit de industrie aan de operationele activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming (1 657,5 miljoen EUR) gedeeld door de totale contante bijdragen van de EU en deelnemende staten aan de Gemeenschappelijke Onderneming (2 355 miljoen EUR).
- ¹⁷ Eindevaluatie van de Gemeenschappelijke Ondernemingen Artemis en Eniac in het kader van KP7. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/artemis-eniac.pdf>
- ¹⁸ Tussentijdse evaluatie van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel (2014-2016) die operationeel is in het kader van Horizon 2020. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/ecsel.pdf>
- ¹⁹ Wettelijke beoordelingen van de Commissie overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) nr. 74/2008 van de Raad over de Gemeenschappelijke Onderneming Artemis, Verordening (EU) nr. 74/2008 van de Raad over de Gemeenschappelijke Onderneming Eniac en Verordening (EU) nr. 561/2014 van de Raad over de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel.
- ²⁰ Werkdocument van de diensten van de Commissie. “Interim Evaluation of the Joint Undertakings operating under Horizon 2020” {SWD(2017) 339 final}.

40. Als reactie op de aanbevelingen van de beoordelaars²¹ heeft de Gemeenschappelijke Onderneming een actieplan opgesteld dat in april 2018 door de raad van bestuur van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel werd goedgekeurd. Het actieplan omvat een breed scala aan acties die door de Gemeenschappelijke Onderneming moeten worden uitgevoerd²² en waarvoor een bepaald aantal activiteiten al is opgestart²³; de meerderheid moet in 2018 en 2019 worden uitgevoerd, terwijl sommige buiten de werkingsfeer van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel werden geacht²⁴.

-
- ²¹ De aanbevelingen van de beoordelaars omvatten: de noodzaak om een duidelijke onderzoeksontwikkelings- en innovatiestrategie voor elektronische componenten en systemen op lange termijn te bepalen; de noodzaak om een betere integratie te bereiken van de drie Ecsel-brancheverenigingen; de noodzaak om een selectie van projecten die de nadruk leggen op een verticale integratie van onderzoeksactiviteiten te bevorderen; de noodzaak om de deelname van kmo's te verbeteren en synergieën met andere gemeenschappelijke ondernemingen te verkennen; de noodzaak om administratie te beperken en zich te richten op strategie; de noodzaak om de beoordelings- en rapportageprocessen te stroomlijnen; de noodzaak om lidstaten aan te moedigen zich te committeren aan de meerjarige financiering van Ecsel-activiteiten; de noodzaak om gepaste maatstaven te ontwikkelen om de projectuitvoering en -impact te meten en de traceerbaarheid en het hergebruik van projectresultaten te vereenvoudigen.
- ²² Specifieke acties die in het actieplan worden genoemd als reactie op de aanbevelingen van de beoordelaar omvatten: het gebruik van proefprojecten door nieuwe actoren bevorderen, in het bijzonder kmo's; verticaal geïntegreerde voorstellen bevorderen, waarbij de nadruk wordt gelegd op meerwaarde op het gebied van innovatie, impact en uitvoering; meer aan Ecsel deelnemende staten aanmoedigen om een groter aantal meerjarige financieringsverplichtingen te verstrekken en hen daarin te ondersteunen; met andere gemeenschappelijke ondernemingen samenwerken; doelmatige benaderingen analyseren om de impact van projecten te evalueren en relevante essentiële prestatie-indicatoren te identificeren.
- ²³ Activiteiten die reeds zijn opgestart omvatten: de opstelling van een nieuwe strategische onderzoeksagenda voor elektronische componenten en systemen (SRA) en de meerjarige strategische onderzoeks- en innovatieagenda (MASRIA) en de organisatie van het volgende Europees Forum voor elektronische componenten en systemen met de actieve deelname van de drie Ecsel-verenigingen, dat voor november 2018 gepland staat.
- ²⁴ De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel is met name van mening dat de aanbeveling van de beoordelaar betreffende de harmonisering van de deelnameregels van lidstaten en de nationale vergoedingstarieven buiten haar bevoegdheid valt.

Dit verslag werd door kamer IV onder leiding van de heer Neven MATES, lid van de Rekenkamer, te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 2 oktober 2018.

Voor de Rekenkamer

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K-H Lehne', written in a cursive style.

Klaus-Heiner LEHNE

President

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	De opmerking van de ERK	Stand van de corrigerende maatregel (Afgerond / Loopt nog / Nog af te handelen)
	<i>Fraudebestrijdingsstrategie</i>	
2015	<p>Volgens het financieel reglement van de Gemeenschappelijke Onderneming moet de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming worden uitgevoerd in overeenstemming met doeltreffende en doelmatige internecontrole-normen, inclusief preventie, opsporing, correctie en follow-up van fraude en onregelmatigheden¹.</p> <p>Overeenkomstig de vaststelling door de Commissie van een fraudebestrijdingsstrategie in juni 2011 werd de eerste gemeenschappelijke strategie voor fraudebestrijding bij onderzoek in juli 2012 vastgesteld en in maart 2015 geactualiseerd om rekening te houden met de veranderingen die met Horizon 2020 waren ingevoerd². De strategie voor fraudebestrijding bij onderzoek bevat een actieplan dat door de gemeenschappelijke ondernemingen voor onderzoek moet worden uitgevoerd.</p> <p>Bij de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel bestaan al internecontroleprocedures waarmee de preventie en opsporing van fraude en onregelmatigheden voldoende gewaarborgd kunnen worden (controles vooraf van betalingen, beleid inzake belangenconflicten, controles achteraf bij begunstigden van subsidies). Het uitvoeringsplan voor fraudebestrijding van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel is vastgesteld op 11 november 2016 en wordt momenteel uitgevoerd.</p>	Loopt nog

	<i>Belangenconflicten</i>	
2016	De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel heeft regels voor de preventie en het beheer van belangenconflicten vastgesteld om de risico's in verband met haar bestuursstructuur te beperken. De Gemeenschappelijke Onderneming voldeed echter niet consistent aan de vereisten die in besluit GB.2015.41 van de raad van bestuur werden opgenomen.	Loopt nog

¹ Artikel 12 van het financieel reglement van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel.

² Bijvoorbeeld de oprichting van een gemeenschappelijk ondersteuningscentrum met een gecentraliseerde controledienst en geharmoniseerde bedrijfsprocessen voor onderzoekinstellingen van de EU.

ANTWOORD VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMING ECSEL

16. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel wil onderstrepen dat deze kwestie verband houdt met het wettelijke kader van het zevende kaderprogramma (KP7) en dus niet wordt veroorzaakt door de prestatie van de gemeenschappelijke onderneming.

Net als voor het boekjaar 2016 heeft de gemeenschappelijke onderneming in januari een uitgebreide evaluatie uitgevoerd van de nationale systemen voor betrouwbaarheidsverklaringen voor het jaar 2017, en heeft zij daarbij rekening gehouden met 2085 projectbeëindigingscertificaten en 990 controlecertificaten die van de nationale financieringsinstanties (NFI's) zijn ontvangen voor projecten die zijn gefinancierd in het kader van KP7. Voorts heeft de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel de nationale autoriteiten vanaf januari 2018 gevraagd haar een jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaring te verstrekken. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel heeft 20 verklaringen (van de 25) ontvangen van de NFI's, die 98,54% van de financiering vertegenwoordigen, en heeft geconcludeerd dat het controleverslag en de verklaring de financiële belangen van haar leden op redelijke wijze beschermen.

34. Wij zouden met name voor de oproepen in 2014 tot 2016 willen onderstrepen dat overeenkomstig de gunningsbesluiten en de H2020-regels, 1 096 miljoen euro is vastgelegd voor particuliere begunstigden, waarvan 841 miljoen euro vastleggingen zijn van leden van de brancheverenigingen (bijdragen in natura aan de operationele activiteiten) en 256 miljoen euro vastleggingen zijn van niet-leden van de brancheverenigingen.

36. Om doeltreffend beheer van de aanbestedingsprocedures voor alle administratieve diensten te waarborgen, is een assistent Begroting, Aanbestedingen en Contracten aangesteld. De rol van de assistent Begroting, Aanbestedingen en Contracten zal zorgen voor een gecoördineerde aanpak en zal de aanbestedingsprocedures en het contractbeheer centraliseren, met inbegrip van de bewaking en de follow-up van contractuele verplichtingen

en prestatiebeheer. Bovendien zijn specifieke bewustmakingsbijeenkomsten met relevante eenheden georganiseerd.

37. De Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel heeft acties ondernomen om te zorgen dat niet-inachtneming van controles door het management en afwijkingen van de vastgelegde processen en procedures naar behoren worden gedocumenteerd in haar register van uitzonderingen, met name de herziening van internecontrole-norm 8 betreffende processen en procedures, met een duidelijke beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden, met inbegrip van de communicatie van alle gevallen van niet-inachtneming aan de manager Interne Controle en Audit. Het register van uitzonderingen wordt centraal bewaard en wordt regelmatig bijgehouden. In april 2018 is een trainingsbijeenkomst over de te volgen procedures gehouden met alle medewerkers van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel. Deze acties ondersteunen het vermogen van het management om de doeltreffendheid van de internecontroleprocessen te waarborgen en tekortkomingen in procedures snel te beperken.